

Lapin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle

VIITE Hakemuksen tiedoksiantokuulutus 7.2.2018, Dnro LAPELY/3385/2017

ASIA Lausunto AA Sakatti Miningin Oy:n Sakatin monimetalliesiintymän
kaivosuhankeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

LAUSUNNON JÄTTÄJÄ

Sattasen kyläseura ry

Ennen kaivostoiminnan aloittamista ja kaivoksen toiminta-aikana tulee suorittaa laaja ja kattava taustapitoisuuksien seuranta: ilman, kasvien, kalojen, maaperän, pohja- ja pintavesien sekä vesien pieneliöstön osalta. Jos tapahtuu muutoksia, jotka ylittävät ohjearvot, niin nopea ja selkeä tiedottaminen lähiseudun asukkaille. Välittömästi aloitettava riittävät toimenpiteen haitan/vahingon korjaamiseen ja estettävä sen mahdollinen uusiutuminen. Vahingon ja pysyvien haittojen korvaaminen asianosaisille.

YVA-raportissa on mietittävä kompensointi kaikille haitoille.

Maaperävaikutukset

- Sivukivi ja rikastushiekka-alueiden pohjarakenteet oltava pitävät, jotta niistä aiheutuvat vahingot jäävät pieniksi ja paikallisiksi.

Pohjavesivaikutukset/Vesistö

- Kitisen virtaama vaihtelee voimakkaasti säännöstelystä johtuen. Tulee varmistaa, että purkuputkista tulevat vedet ja sen sisältämät "haitta-aineet" sekoittuvat ja laimenevat mahdollisimman tehokkaasti Kitisen vesimassaan.
- Kaivosvesien varastoinnissa ja puhdistuksessa tulee käyttää parhaita mahdollisia menetelmiä, jotka soveltuvat arktisiin olosuhteisiin.
- On selvitettävä vedenotto- ja purkuputkien vaikutus Kitisen jääpeitteen muodostumiseen.
- Sivukivi- ja rikastushiekka-alueiden pohjarakenteiden on estettävä suotovesien pääsy pohjavesiin.
- Vedenotto- ja purkupaikat sijoitettava Kitiseen niin, että niiden aiheuttama haitta joen virkistyskäytölle jää vähäiseksi.

- Kaivosalueella syntyvien vesien varastointialtaat mitoitettava riittävän suuriksi, että vedet voidaan johtaa puhdistettuna Kitiseen.

Kalatalous

Yhdymme Sattasen kalaveden osakaskunnan Rno 758-416-876-1 jättämään kalatalous/vesistöt lausuntoon.

Tärinä/melu

- Kaivoksella tapahtuva kivenmurskaus on sijoitettava maan alle.
- Kaivostoiminta sijoitettava niin, että Sattasen kyläläisille aiheutuva meluhaitta jää mahdollisimman vähäiseksi.
- Jos kyläläiset kokevat meluhaittaa, niin meluvallit rakennettava kaivosalueelle estämään haittaa.

Ilmanlaatu/pöly

- Rikastushiekan pölyäminen on estettävä tehokkaasti ja nopeasti.
- Pölynkeräimiä ”riittävä” määrä, jolla voidaan seurata pölynlaskeumaa lähikylien alueella.
- Pölynkeräimiä myös vallitsevan tuulen alapuolelle ja Sattasen kylään.

Maisema

- Kaivosrakennukset ja -rakenteiden sijoittaminen niin, että näkyvyys Sattasen kylälle on vähäinen.
- Kitisen Kuusivaaran puoleiselle rannalle jätettävä suojametsä

Liikenne

- Siltavaihtoehto 1 on paras ratkaisu Sattasen kylän kannalta
- Moottorikelkoilla on turvattava pääsy itäiselle kelkkareitille (Sodankylä-Porttipahta)

Siltavaihtoehto 1

- Jos hanke toteutuu, vt4:n/Sakatintie liittymään rakennettava ryhmittymis-/ohituskaista niin pohjoiselle, kuin eteläiselle liikenteelle

Siltavaihtoehto 2

- Jos päädytään siltavaihtoehto kakkoseen, on vt4/Kelukoskentie, vt4/Jeesiönratsutie, vt4/Sattasen eteläinenliittymä, vt4/Sattanen pohjoinenliittymä, vt4/Rajalan liittymien kohdalla rakennettava ryhmittymis-/ohituskaista sekä vt4/Sattasen ylitysluittymiin tehtävä uudet liittymisjärjestelyt.
- Sattasen kylän kohdalle vt4 varteen rakennettava kevyenliikenteen väylä ja alikulut jokaisen liittymän kohdalle liikennehaittojen kompensoimiseksi.

Yhdyskuntarakenne/Taloudelliset vaikutukset

- Kelujärvi-Rajalan osayleiskaavassa Kitisen itärannalle on merkattu rakennuspaikkoja. Rakennuspaikkojen menetykset ja mahdolliset rakentamiselle aiheutuva haitta on korvattava asianosaisille.

- Kyläläisten harrastuksiin kuuluu metsästys, marjastus ja sienestys. Kuusivaara ja Viiankiaapa ovat Sattasen kyläläisten lähivirkistysaluetta. Marjastus tuo monelle kyläläiselle myös taloudellista hyötyä. Kyläläisille on kompensoitava lähivirkistysalueen pieneneminen.

Poronhoito ja porotalous

- Porotaloudelle aiheutuvat haitat korvattava.
- Poroille aiheutuvat haitat pyrittävä minimoimaan riittävällä aitauksilla mm. mahdollinen Oraniemen paliskunnan porojen kulku Kitisen länsipuolelle ja vt4:lle estettävä aitaamalla.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Lähiseudun asukkaisiin kohdistuvien muutosten arviointi on vaikeaa. Huolta herättää mahdollisen kaivoksen tuomat pysyvät muutokset elinympäristöön ja niiden tuomat vaikutukset omaan terveyteen ja hyvinvointiin. Näiden arvojen rahallinen mittaaminen on mahdotonta.

- Miten kaivosyhtiössä taataan kotikylämme säilyminen houkuttelevana ja elinvoimaisena kylänä jatkossakin?
- Kaivosyhtiön tiedottaminen tulee olla selkää ja jatkuvaa.
- Kaivosyhtiön tulee tukea taloudellisesti Sattasen kylässä järjestettäviä tapahtumia sekä tukea koko Sodankylän kunnan virkistysalueiden ja -rakennusten rakentamista.

Sattanen 8.3.2018

Sattasen kyläseura ry

Kokouksen puheenjohtaja

Jouni Autio